

Indledning

For fire år siden udbrød der en finanskrisen i USA og resten af den vestlige verden. En masse folks pensioner og opsparinger forsvandt med et trylleslag da forsikringsselskaber, banker og kapitalinstitutioner krakkede.

Da spørgsmålet om ansvaret for alle de penge, som kunderne havde mistet, opstod, var der ingen der tog det. Fordi inkorporerede virksomheder i USA i sig selv er rets-personer, er det virksomheden der har ansvaret, og ikke de ansatte i virksomheden.

Når en bank går konkurs er det altså det samme, som når en person der skylder penge er død – der er ikke længere nogle at pålægge et ansvar for de tabte penge, da personen juridisk set er død gennem en konkurs.

Men hvordan er man i USA kommet frem til denne definition af en juridisk person, og hvilke ideer ligger til grund for, at man i USA har skabt disse kunstige personer, som står med mange af de samme rettigheder som mennesker gør?¹

Efter en gennemlæsning af den amerikanske konstitution står det klart, at ordet ”corporation” ikke bliver nævnt i den, men alligevel er mange af dommene gennem USA's historie, blevet dømt til virksomhedernes fordel pga. konstitutionelle rettigheder. (Farrar 1819: p. 377; Constitution of the United States 1787.)

Jeg har derfor valgt at undersøge hvilke ideer, der ligger til grund for, at virksomheder i USA anses som ”juridiske personer”, da denne definition ikke er en del af den originale konstitution eller dens senere tilføjelser. Jeg har valgt at fokusere på USA da det er et nyt land, samtidig med at USA er det land, hvor de største moderne inkorporerede virksomheder har hovedkvarter. (Nace 2003: p. 101.)

Dette må betyde, at der blevet gjort mange tanker omkring virksomhedens position i samfundet.

For at indskrænke mig, har jeg valgt at se bort fra virksomhedshistorien i England, selvom landet, som kolonimagt, uden tvivl har haft en indflydelse på grundlæggernes syn på virksomheder.²

Problemformulering

Hvilke idéer i USA har været baggrund for at definere en virksomhed som en juridisk person, og hvordan har diskussionen i USA, med udgangspunkt i retssagen ”Citizens United mod Federal Election Commission”, været kritisk overfor denne definition?

¹ Juridisk person er frit oversat fra det amerikanske: ”Personhood”.

² Grundlæggerne er frit oversat af det Amerikanske ”the founding fathers”, som indbefatter grundlæggerne af den amerikanske konstitution, og som vil blive brugt med denne term i resten af opgaven.

I min analyse vil jeg starte med at undersøge hvilke ideer, der ligger til grund for USA's forfatning. Hvordan tænkere som John Locke og Adam Smith har påvirket grundlæggernes definition af juridiske og naturlige personer.

Derefter vil jeg begrunde hvordan retssagen mellem Dartmouth College og Woodward i 1819, ligger til grund for den første definition af virksomheder som juridiske individer i USA.

Til sidst vil der være en perspektiverende diskussion af de fremtidige problematikker ved denne definition med udgangspunkt i retssagen mellem Citizen United og Federal Election Commission.

Den amerikanske forfatning

Efter USA havde vundet revolutionen mod England, skulle nationen lovgivningsmæssigt starte helt forfra, da den var gået fra koloni til konstitutionelt demokrati.

Da USA på det tidspunkt ikke selv havde særlige mange politiske og filosofiske tænkere, vendte de sig imod Europa, og specielt den engelske oplysning, hvor bl.a. tænkere som John Locke og Adam Smith blev brugt som inspirationer til at skrive uafhængighedserklæringen og konstitutionen. (Keough 2006; Smith 2004: 109-110.)

Ideen bag USA's lovsystem var simpel; der skulle være få grundlæggende, føderale love skrevet ned i forfatning - en forfatning hvor rettighederne var ubestridelige. (Constitution of the United States 1787; Bill of Rights 1789.) Det enkelte menneske skulle være beskyttet mod delstatsregeringerne og den føderale regerings magt.

De fundamentale værdier, som staten skulle bygge på, bliver forklaret mere præcist i de berømte ord fra den amerikanske uafhængighedserklæring: "We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness." (Jefferson 1776.)

De værdier, som den juridiske person bygger på, er altså frihed for den enkelte og opretholdelsen af disse rettigheder som er naturgivne for alle mennesker.

John Locke og Adam Smith – forfatningens idégrundlag

Som sagt var grundlæggerne af USA inspireret af John Lockes tanker, hvor Locke's beskrivelse og forståelse af naturtilstanden er specielt vigtig i forhold til definitionen af juridiske personer. (Keough 2006: p. 2.)

Ifølge Locke har alle mennesker i naturtilstanden naturlige rettigheder, som består af rettigheden til at beskytte sig selv, straffe andre og den personlige frihed. (Locke 1996: §6-9.)

Skabelsen af retsstaten sker, fordi samfundet mangler en upartisk dommer, en håndhævende magt og en lov som er demokratisk vedtaget. (Locke 1996: §124-126.)

Retsstaten beskytter borgeren, fordi han har afgivet nogle af sine naturgivne rettigheder gennem den sociale kontrakt for: ”desto bedre at sikre ham hans frihed og ejendom ... og alt dette kun med det ene formål: fred, tryghed og folkets almene vel.” (Locke 1996: §131.)

Med denne baggrund kan det være svært at argumentere for, at en virksomhed kan have juridiske rettigheder, idet den er skabt af mennesker, ikke af Gud, og derved ikke har nogle naturgivne rettigheder i Lockes eller Jeffersons forstand.

Men logisk set kan vi selv som skabere give virksomheden rettigheder og definere den som en juridisk person, hvis der er en rationel grund for at gøre dette.

En af disse grunde kunne f.eks. være en styrket økonomi, hvor Adams Smiths frie markedsteori i ”Wealth of Nations”, har dannet grundlag for det frie amerikanske marked. (Smith 2004: 109-110; Nace 2003: p. 51-52.)

Adam Smith beskriver i ”Wealth of Nations” inkorporerede virksomheder som unaturlige konstruktioner, da man som ansat ikke har ejendomsforhold til det arbejde man udfører, men som udgangspunkt arbejder for en anden persons større indkomst. (Nace 2003: p. 51.) Inkorporerede virksomheder er for Smith grådige institutioner, der arbejder for at rydde alle andre af vejen, og derved ikke hjælper almenvellet – som søgen efter individuel lykke ellers ville gøre via den usynlige hånd. (Smith 1991: p. 575.)

Men selvom Adam Smith kritiserede den inkorporerede virksomhed meget, så han, som Adolf Berle jr. her beskriver, ikke virksomheden for en trussel mod det frie marked:

Smith Said this strange animal 'the corporation' could never be a major factor in economics because in it men worked for other men, and obviously no man would ever pay as much attention to other men's affairs as he would to his own. Therefore, such a collective enterprise could never play a major role in society. Its inefficiency would always be such that the workings of the market would eliminate it. Thus the corporation was merely an agency for specialized purpose, and those suspect. (Berle 1957: p. 3-4.)

Ser man på de virksomheder, der var på Smiths tid, er det forståeligt at den inkorporerede virksomhed ikke virkede som en trussel, da der ikke fandtes noget eksempel på en succesfuld inkorporeret virksomhed, der ikke havde fået et monopol gennem sit charter, og derved var i konkurrence med private uinkorporerede virksomheder på et frit marked. (Handlin og Handlin, 1945: p. 3-4.) Med dette syn på virksomheden, er det forståeligt, hvis grundlæggerne af den amerikanske konstitution ikke har nævnt virksomheder i konstitutionen, idet en virksomhed, ifølge Smith, ikke ville kunne overleve i en stat med et frit marked.

Den manglende definition af en person

Det at virksomheder hverken havde rettigheder gennem konstitutionen eller ”The Bill of Rights”, er ifølge Woody R. Clermont fordi amerikanerne, forinden konstitutionens skabelse, havde haft dårlige oplevelser med inkorporerede virksomheder. (Clermont 2010: p.485-486.)

Ifølge Clermont havde amerikanerne ikke et godt syn på de inkorporerede virksomheder, fordi de repræsenterede den monopolvirksomhed der blev ført under det britiske regime: ”Under the old regime, everything was a matter of privilege, and to this state of things the charter of the old companies corresponded with this privilege, the sovereign rights extended to them being in accordance with the views of this era.” (Clermont 2010: p. 486.)

I Woody R. Clermonts gennemgang af skabelsen af den moderne virksomheds juridiske person, argumenterer han for, at grundlæggerne af USA ikke har nævnt virksomheder i konstitutionen fordi de ikke ville give dem rettigheder, da virksomheder kun blev skabt hvis man fandt behov for dem og derved udstedte et individuelt charter med de rettigheder der var nedskrevet i det.

Men grundlæggerne gjorde et par forsøg på at indføre restriktioner på virksomheder i konstitutionen som Ted Nace her fortæller:

At the Constitutional Convention, James Madison twice proposed putting the federal government in charge of corporations “in cases where the public good may require them and the authority of a single state may be incompetent.” But among the delegates, a significant contingent had been instructed by their home states to oppose any federal involvement in authorizing corporations, under the belief that granting such powers to a central government created the risk that an American version of the East India Company might come into being. The best preventative against such a development, it was felt, was to keep the power to charter corporations as close to the local level as possible.(Nace 2003: p. 60.)

Den føderale stat skulle ikke have mulighed for at intervenere, idet historien omkring de engelske udstedte charters i USA havde ført til udnyttelse og monopolvirksomhed, hvilket ikke var det bedste for den enkeltes frihed. Frygten for statens indblanding har, i stedet for at beskytte mod monopolvirksomhed og eksklusive rettigheder, betydet, at man undlod at lovgive på føderalt niveau, da flertallet i USA var mere bange for staten. Alligevel var det den føderale lov, der, via kontraktbeskyttelse af personer i konstitutionens første tilføjelse, beskyttede Dartmouth College mod delstatens indblanding. (Farrar 1819: p. 377.)

For at charters og lovgivning omkring virksomheder skulle kunne blive på lokalt niveau, kan det undre, at man ikke har lagt en beskyttelse i selve konstitutionen imod denne føderal indblanding i udstedelsen af charters. Der blev også forsøgt med lovforslag i årene efter vedtagelse af konstitutionen, men ingen af dem kom igennem:

During the next two years, as the states considered whether to ratify the Constitution, five recommended adding an amendment expressly prohibiting the federal government from granting charters that would grant any “exclusive advantages of commerce.” (Nace 2003: p. 61.)

Loven skulle sikre og beskytte borgernes individuelle rettigheder, ikke fra virksomheder, men fra staten, da det var den man frygtede mest. (Locke 1996: §135-142.)

Man valgte altså, mest af alt, at fokusere på statens magt og bruge eksemplet fra England, hvor den statslige magt (monarkiet) udnyttede sin magt til at udstede charters. (Clermont 2010: 486.) Charters, som gav de virksomheder monopoler, der bl.a. udnyttede USA i kolonitiden. Magten skulle væk fra det statslige føderale niveau, til fordel for og beskyttelse af den enkelte.

Dartmouth College v. Woodward

Sagen mellem Dartmouth College og Woodward startede, da delstatsregeringen i New Hampshire ændrede på det charter, som universitetet havde fået udstedt under den britiske konge George III i 1769. (Farrar 1769: p. 2-18.) Målet med ændringen var, for den nye lokale regering, at få universitetet underlagt staten, sådan at den siddende delstatsregering kunne vælge bestyrelsen – et privilegium som delstatsregeringen uofficielt havde haft tidligere.

Delstatsregeringen argumenterede for, at universitetet formål var offentligt (uddannelse og viden), og derved var det også et offentligt anliggende at administrere den:

“...A gift to a corporation created for public purposes is in reality a gift to the public." The trustees have no " private interest in the property of this institution, - nothing, that can be sold or transferred...” (Doe 1892: p. 162.)

Men den daværende bestyrelse ville ikke acceptere den tolkning og retssagen blev sat i gang i Superior Court, hvor bestyrelsesmedlemmerne anklagede ændringen for at være i strid med den føderale konstitution og delstatskonstitutionen. (Neem 2003: 351-354.)

Bestyrelsesmedlemmerne tabte sagen i Superior Court men vandt senere, da de tog den videre til Supreme Court, hvor retten erklærede at beslutningen var i strid med den føderale konstitution.

Sagen i sig selv ændrede ikke virksomhedernes juridiske rettigheder, da staterne hurtigt ændrede deres charters til at være tidsbestemte, samt indskrev i charteret, at der var forskellige muligheder for staten til at tage charteret væk.

Men sagen betød, at en virksomhed som Dartmouth College havde rettigheder som en legal person, idet den var beskyttet af sin kontrakt og sin ejendomsret – hvilket inden kun var forbeholdt mennesker og uinkorporerede virksomheder. (Handlin og Handlin, 1945: p. 17-18.) Samtidig gav dommen virksomhederne en sikkerhed imod staten, da staten i teorien ellers ville kunne inddrage

alle virksomheder, så længe staten overbeviste dommerne om, at målet med virksomheden var et offentligt anliggende. (Doe 1892: p. 161-162.)

Dommen viste samtidig også, at definitionen på en juridisk person ikke skal være tro overfor den kontekst hvorved loven er lavet. Definitionen ændrer sig med tiden og bliver påvirket af dommeren i den specifikke retssag. Johann N. Neem kommer her ind på det anakronistiske ved højsteretsdommer John Marshalls dom i Dartmouth sagen:

Marshall separated the private actions of the trustees from their status as public officeholders in a way that would have been foreign to the trustees a few years earlier... Marshall refused to allow older conceptions of trusteeship to creep into his decision. Instead, he counterfactually stated that the trustees had always acted as private individuals overseeing a private corporation. (Neem 2003: p. 354.)

På trods af, at charteret vedblev sådan som det havde været, argumenterer Neem for, at Marshall inkorporerer sin tids holdning ind i charteret, ved ikke at tage den forståelse af Dartmouth Colleges charter som der var, da den blev udstedt. (Neem 2003: p. 354.) Men som Neem senere uddyber, gjorde Marshall det for at separere virksomhederne fra staten, hvilket var den første retssag hvor virksomheder blev beskyttet som retsindivider under konstitutionen: "Marshall not only anachronistically separated private and public actions taken by leaders in the 18th century but also divided corporations from the state." (Neem 2003: p. 353-354.)

Friheden for virksomhederne i at have fået rettigheder der beskyttede dem fra staten, var det første skridt mod en meget bredere definition af juridiske personer, hvor virksomhederne fik mange flere konstitutions-relaterede rettigheder.

Nye syn på Dartmouth sagens forløb

Sagen "Dartmouth College mod Woodward" var kontroversiel, fordi det i argumentationen var en subjektiv og tidstypisk tolkning fra John Marshall der gik ind og påvirkede dommen. (Neem 2003: p. 353-354.)

I en artikel af Charles Doe fra 1892 vurderer Doe, at retten juridisk aldrig nogensinde skulle have anerkendt Dartmouth som juridisk person:

It is useful to consider what material part of the plan could not have been as well accomplished by wills or trust-deeds containing the essential provisions of the charter, without an incorporation of the agents; what alteration was made by the sounding phrases of the royal grant; for what purpose was a corporate fiction necessary; what was gained by its acceptance; and what harm would be done by a valid repeal of the charter, terminating the existence of the mythical being created by the Crown. (Doe 1892: p. 166.)

Argumentationen for at inkorporerede virksomheder er den vigtige for USA mangler, da der, ifølge Doe, ikke er nogen større politisk plan med at beskytte de inkorporerede virksomheder – det er et levn fra kolonitiden. Doe's kritik passer godt ind hvis man sammenligner den med grundlæggernes tanker omkring de inkorporerede virksomheder: Der ikke nogen der talte for at man skulle øge rettighederne for inkorporerede virksomheder. Ideen bag Dartmouth-dommen skulle være kontraktbeskyttelse, men for Doe giver det ikke mening at snakke om kontraktbeskyttelse når kontrakten ikke er lavet under de love som gjaldt på daværende tidspunkt: "The obligation of a contract, in the sense in which those words are used in the Constitution, is that duty of performing it which is recognized and enforced by the laws." (Doe 1892: p. 175.)

Når kontrakten ikke er skabt under konstitutionen burde den heller ikke være beskyttet af den; det forbliver for Doe et levn fra monarkiet. Virksomheden burde juridisk set slet ikke være beskyttet af konstitutionen i USA og derved ikke være betragtet som en juridisk person.

I John Deweys Gennemgang af virksomheder som legale individer i historien, definerer John Dewey virksomheden i retssag som en definition af loven: "In saying that "person" might legally mean whatever the law makes it mean, I am trying to say that "person" might be used simply as a synonym for a right-and-duty-bearing unit." (Dewey 1927: p. 656)

Juridisk set vil der ifølge Dewey ikke være nogen understøttelse i af differentiere mellem naturlige og kunstige individer, da man så vil begynde at bruge termer og tanker fra ikke juridiske felter som filosofi, religion, historie etc. (Dewey 1927: p. 658)

I sagen mellem Dartmouth College og Woodward, var det igennem loven ikke en præcis definition af hvad det vil sige at være en person, men ifølge Dewey vil en person i juridisk øjemed altid blive forstået som et rets og pligts væsen, selv når der ikke er en eksplicit definition skrevet ned.

Den britiske jurist Frederic William Maitland underbygger Deweys påstand:

Like the man, the corporation is (forgive this compound adjective) a right-and-duty-bearing unit. Not all the legal propositions that are true of a man will be true of a corporation. For example, it can neither marry nor be given in marriage; but in a vast number of cases you can make a legal statement about x and y which will hold good whether these symbols stand for two men or for two corporations, or for a corporation and a man (Maitland 1911, p. 143.)

Virksomheden bliver en logisk slutning, og bundet af naturgivne eller kunstige rettigheder.

Set på person som rets og pligt væsener, ville Dartmouth have været en retfærdig, da grundlæggerne i så fald ville have haft en bevidsthed om et person der indbefatter inkorporerede virksomheder.

Citizen United v. Federal Election Commission

Efter retssagen mellem Dartmouth College og Woodward, har virksomheder vundet flere og flere rettigheder i Supreme Court. (Nace 2003: p. 26-27.)

Den nyeste af de skelsættende retssager, er “Citizen United mod Federal Election Commission” som blev afsluttet i 2010.

Citizen United ville påvirke valget af demokraternes præsidentkandidat med en video omkring Hillary Clinton og fik medhold i, at de var beskyttede under den første tilføjelse i konstitutionen, hvori alle har ret til at ytre sig. (Shapiro 2009: p. 7-8.)

Dommen bygger på en mere udvidet forståelse af virksomheder som juridiske personer, end den som var i sagen mellem Dartmouth College og Woodward, men principperne for dommen er de samme da det er en beskyttelse fra konstitutionen der gør udfaldet.

Konsekvenserne af denne dom har endnu ikke vist sig til fulde da det er relativt kort tid siden den blev givet, men det kan komme til at betyde, at virksomheder kommer til at kunne påvirke de politiske vælgere markant i forhold til tidligere.

En af dem der har et negativt syn på virksomhedernes nyvundne rettighed er Woody R. Clermont, der mener, at virksomhederne er til fare for samfundet, fordi deres formål ikke er at støtte almenvellet:

Americans sought to expand, not dilute, democratic participation of the people in elections. Corporations seek to expand their own participation regardless of whether that infringes upon or impairs the rights of others. Corporations exist to accumulate wealth and power and do not have the best interest of the public at heart. (Clermont 2010: p. 507.)

Som Clermont siger det, så ligger det i virksomhedens natur at være grådig; dens formål er at tjene penge og få magt, og derfor er det problematisk, at den får lov at påvirke politikken. Virksomheder agerer ikke som personer, da de ikke er medmenneskelige, men tværtimod ligger det, i en virksomheds natur, at den skal udrydde al modstand – en virksomhed er ikke et socialt individ og agerer hverken etisk eller for almenvellet.

Clermonts frygt for virksomheders indflydelse efter Citizen United-sagen, kan kategoriseres som meget ensidig, da han tegner et meget negativt billede af fremtiden, hvor der ikke er meget plads til den enkelte:

If unchecked, corporations will monopolize the United States by virtue of sheer power and influence over the government, laws, and courts. While antitrust laws once served to try to even the playing field, corporations have the resources to hire a fleet of attorneys to creatively argue in the courts daily as to why certain regulations are unlawful as

applied to them. The ruling of the Court in Citizens United has likely set back this precarious situation even farther. (Clermont 2010: p. 507)

De rettigheder som oprindelige var til for at beskytte borgerne imod staten, for at en lige beskyttelse af alle, er ifølge Clermont blevet misbrugt da man gennem Citizen United sagen, har tildelt virksomheder endnu magt i muligheden for politisk propaganda.

I strid med Grundlæggernes idealer

Virksomheder som juridiske individer er ikke kun et problem pga. resultatet af retssagen mellem Citizen United og Federal Election Commission. Denne retssag er bare den seneste af mange retssager, som er fyldt med ulogiske slutninger og tilfældigheder, der har ført til at virksomheder, igennem konstitutionen, har opnået næsten alle de rettigheder som mennesker har – samt flere økonomiske og retslige fordele. (Nace 2003: p. 26-27.)

Den bedste retssag til at eksemplificere dette postulat, er retssagen mellem Santa Clara County og Southern Pacific Railroad, hvor definitionen af virksomheder som juridiske personer ikke bliver sat til diskussion, men taget som en selvfølge:

One of the points made and discussed at length in the brief of counsel for defendants in error was that “Corporations are persons within the meaning of the Fourteenth Amendment to the Constitution of the United States.” Before argument Mr. Chief Justice Waite said: The court does not wish to hear argument on the question whether the provision in the Fourteenth Amendment to the Constitution, which forbids a State to deny to any person within its jurisdiction the equal protection of the laws, applies to these corporations. We are all of opinion that it does. (Waite 1886.)

Den rationelle grund udebliver, på trods af, at den fjortende tilføjelse ikke nævner noget om virksomheder, og diskussionen bliver lagt til side, fordi den ifølge dommeren er selvindlysende.

Denne tolkning af et retsindivid viser et af de største problemer ved definitionen; den bliver brugt som en selvfølgelighed uden nogen uddybning eller videre forklaring.

Gennem den amerikanske historie har tolkningen af grundlæggernes mål med konstitutionen haft stor betydning for tolkningen af konstitutionen, men umiddelbart virker det til at man i domsalene bare har tolket dem efter ens egen præferencer, da grundlæggerne, som gennemgået i første afsnit, ikke talte for virksomheders rettigheder.

En anden som ser virksomheder som grådige, menneskefjerne af natur og som en trussel for samfundet er Ted Nace, der i sin bog ”Gangs of America” prøver at undersøge, hvordan virksomhederne har fået så meget magt igennem som de har.

Bogen er udgivet i 2003, hvilket er inden retssagen med Citizen United, men alligevel ser jeg den som aktuel i forhold til diskussionen omkring virksomheders juridiske person, da de ting han kritiserer kun har ændret sig til det værre efter Citizen United-sagen.

Ifølge Ted Nace har virksomheder gennem den amerikanske stats historie ikke bare fået de samme rettigheder som mennesker, men de besidder flere ”superkræfter” i kraft af rettigheder som mennesker ikke har. (Nace 2003: p. 87.)

Dette argumenterer Nace for, ligesom Clermont omkring Citizen, værende i strid med den oprindelige baggrund for det lovsystem, som den amerikanske konstitution er bygget op på:

...the engineers of the American political system deliberately created a framework of laws to keep corporations politically weak. That framework was subsequently undermined by the ingenious maneuvers of Tom Scott and other businessmen, lawyers, and sympathetic legislators.”
(Nace 2003: p. 87.)

Men disse ”superkræfter” er et resultat af den amerikanske lovgivning og ikke noget der er kommet ved et tilfælde; det er altså et politisk bevidst valg fra de amerikanske politikeres side. Ted Naces frygt er bare, at politikerne har for mange privatinteresser i de amerikanske virksomheders velvære, til at de vil mindske deres rettigheder.

De demokratiske problemer ved definition

Kritikken af den manglende sammenhæng i de grundlæggende værdier bag konstitution og de mange nye udvidelser af virksomhedernes privilegier, rammer hårdt på de demokratiske værdier i kraft af Citizen United-sagen. Virksomhederne har netop fået de privilegier de har, fordi de er gode til at tjene penge; ikke fordi de skal drive politisk virksomhed som Citizen United prøvede på med Hillary Clinton-videoen. (Clermont 2010: 507-508.) Det ligger fjernt fra den individuelle lykke som uafhængighedserklæringen proklamerer, fordi den individuelle lykke bliver sat til side til fordel for virksomhedens lykke og dens opretholdelse, i håb om at man selv en dag får gavn af det som højsiddende i virksomheden.

Virksomhedens juridiske person, kan ses som værende i strid med det liberalistiske demokrati i USA, da virksomheder har flere fordele end individer, og derved som udgangspunkt er bedre stillet. (Clermont 2010: 507-508.)

Adam Smiths kritik af virksomhedernes væsen i Wealth of Nations er her slående:

“They will employ the whole authority of government, and pervert the administration of justice, in order to harass and ruin those who interfere with them in any branch of commerce, which by means of agents, either concealed,

or at least not publicly avowed, they may choose to carry on.” (Smith 1991: p. 575.)

Da virksomheden kun har økonomiske interesser, skaber det problemer for almenvellet hvis virksomheder får mulighed for at ytre sig frit og derved påvirke vælgerne på linie med hvad enkeltpersoner kan gøre.

Elisabeth S. Clemens skriver i artiklen ”the Problem of the Corporation” omkring de mange strukturelle problemer, som de store virksomheder har givet den moderne liberalistiske stat. (Clemens 2009: p. 535-536) Lovsættet og strukturen er ikke lavet til at indebære store virksomheders indflydelse. Alligevel har demokratiet gennem hele liberalismens historie næsten gået hånd i hånd med tankerne om det frie marked. Det er blevet symbolet på USA, og derved en selvfølge. Måske skulle man undersøge, om der ikke kunne blive lavet et bedre system der enten var tilpasset virksomhederne som de er nu, eller konstruere et nyt system, hvor der var flere lovmæssige restriktioner på virksomhederne – sådan at det ikke gjorde vold på den individuelle frihed.

De store virksomheder symboliserer den amerikanske drøm om frihed gennem amerikanernes sejr over kommunismen og nazismen; de er indbegrebet af den amerikanske identitet. (Clemens 2009: p. 554-555.) Diskussionen omkring virksomhedernes juridiske person og den massive magt det medfører bliver glemt og forbigået fordi det er blevet en værdipolitisk debat. Dette medfører, at ingen politikere tør at gøre noget ved problemet, da det vil være at fjerne den moderne amerikanske identitet. (Nace 2003: p. 49-51) En identitet der bliver et forsvar under finanskriser som den vi har nu, da det er nationalfølelsen som mange vender tilbage til i krise:

lag in mental and moral patterns provides the bulwark of the older institutions; in expressing the past they still express present beliefs, outlooks, and purposes. Here is the place where the problem of liberalism centers today (Dewey 2000: p. 80.)

Som Dewey skriver det, kommer liberalismen til at sidde fast. Politikerne tør ikke ændre på de virksomhederne, og undergraver derfor muligheden for at opdage bedre definitioner af juridiske personer.

Diskussionen om virksomheders rettigheder i USA kommer til at dvæle ved fortidens diskussion, hvilket også er med til at skabe selvfølgeligheden omkring virksomheders juridiske person.

Fælles ved de mange kritikker af virksomhedernes øgede magt og rettigheder i USA er, at de alle kritiserer den manglende debat og diskussion i offentligheden – politikerne i USA har været for passive over for udviklingen. Man slår sig fast på, at det bedste system er det, som man grundlagde i konstitutionen for 200 år siden, uden at genoverveje om strukturen grundlæggende passer til de

ændringer som der er sket i løbet af konstitutionens levetid. Selvfølgelig har der været tilføjelser, men de har været få og kun tilføjet ting til konstitutionen og ikke grundlæggende ændret på den.

Konklusion

De mange liberalistiske ideer som ligger til grund for den amerikanske konstitution har meget lidt at gøre med nutidige virksomheders juridiske person.

Da jeg startede på opgaven var mit mål at finde en gennemgående diskussion og årsagsforklaring til skabelsen af virksomheder som juridiske personer. Men i min arbejdsproces har jeg fundet ud af, at der har været meget få grundlæggende ideer bag denne definition.

Grundlæggerne af den amerikanske forfatning har ikke arbejdet med virksomheder som kunstige individer; umiddelbart virker det ikke til at deres tolkning af en person skulle forstås som et ”rets og pligt” væsen, men mere som mennesker i Lockes forstand. Mennesker der er skabt med naturlige rettigheder som gennem socialkontrakten skulle beskyttes af staten. Det var en selvfølgelighed at en person i staten, skulle opfattes som et menneske med naturlige og juridiske rettigheder.

I stedet for er definitionen blevet brugt som et rent politisk værktøj, der lige pludselig blev accepteret af dommerne som en selvfølgelighed, uden at denne definition står nedfældet et sted.

I stedet for fortsat at tage denne definition som en selvfølgelighed, burde man i stedet for arbejde hen imod at rense begrebet person, få de historiske og subjektive tolkninger af det ud af det, og derved finde ud af, hvorfor det er en god eller dårlig idé at arbejde hen imod en bestemt definition af en person.

Som Dewey beskriver det, så bliver man nødt til at forstå at definitionen af en juridisk person er hvad loven gør den til, det er et politisk virkemiddel. (Dewey 1926: p. 655-656)

Når definitionen af en juridisk person er et politisk virkemiddel, burde den også blive defineret i den politiske sfære gennem lovgivning, og ikke i en diskussion mellem advokater og dommere i retssale.

I så fald skal det grundlæggende demokrati tages til efterretning, da det ikke bliver de folkevalgte der definerer lovene, men i stedet for de få udvalgte dommere.

Med en mere præcis definition af virksomheders rettigheder og restriktioner, vil man måske kunne forebygge finanskriser som den vi står i lige nu, da man vil vide hvilke rettigheder en virksomhed har, og hvem der har ansvaret.

Fjernelsen af virksomheders juridiske person ville betyde, at ejeren af virksomheden ville have fuld retslig forpligtigelse for de ting virksomheden gør, hvilket vil kunne fjerne de voldsomme spekulationer og mange konkurser der foregår i USA. Man vil komme hen til et frit marked i Adam Smiths forstand, hvor det er individer og ikke kunstige entiteter der driver økonomien fremad.

Det frie marked og demokratiet skal genopfinde sig selv sådan at de følger med hinanden og supplerer hinanden, til opretholdelsen af den enkelte persons frihed.

Ved at fjerne virksomhedernes ”superkræfter”, vil man kunne skabe et lige og frit marked der vil passe de idealer som det er skabt på, hvor det enkelte menneske har lige så mange muligheder for at skabe en virksomhed som de inkorporerede virksomheder har.

De gamle charters og ideerne den oprindelige struktur havde restriktioner nedfældet i, at alle nye virksomheder skulle have præcise mål, og ikke være samfundsborgere med ytringsfrihed og mange af de andre retslige beskyttelser.

Virksomhedernes rolle i den amerikanske stat står på mange punkter som et stort spørgsmålstegn, da definitionen af, deres formål i den amerikanske stat har været mangelfuld og ikke tilstede. Hvis der ikke bliver ændret på den grundlæggende frygt for at opdatere virksomhedernes vilkår, har historien vist, at Citizen United-sagen ikke vil blive den sidste i en række af sager, som har givet virksomheder flere og flere rettigheder som juridiske personer.

Litteraturliste

Berle, A. A., Jr. (1957): *Economic Power and the Free Society: A Preliminary Discussion of the Corporation*, New York: Fund for the public

Bill of Rights (1789): *New York*, de nationale amerikanske arkiver,
http://www.archives.gov/exhibits/charters/bill_of_rights_transcript.html

Clemens, Elisabeth S. (2009): *The Problem of the Corporation: Liberalism and the Large Organization. The Oxford Handbook of Sociology and Organization studies: classical foundations*, pp 535-559, New York: Oxford University press.

Clermont, Woody R. (2010): *Business Associations Reign Supreme: The Corporatist Underspinning of Citizens United v. Federal Election Commission*. Thomas. M. Cooley Law Review(27). Rev. 477.

Constitution of the United States (1787): Philadelphia, de nationale amerikanske arkiver,
http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution_transcript.html

Dewey, John. (1926): *The historic Background of Corporate Legal Personality*. The Yale Law Journal, vol. 35(6), pp. 655-673.

Dewey, John (2000): *Liberalism and Social Action*. Amherst, New York: Prometheus Books.

Doe, Charles. (1892): *A new view of the Dartmouth College Case*. Harvard law Review, vol. 6, No. 4, pp. 161-183.

Farrar, Timothy. (1819): *Report of the case of The Trustees of Dartmouth College against William H. Woodward*, Boston: John W. Foster.

Handlin, Oscar. Handlin, Mary F. (1945): *Origins of the American Business Corporation*. The Journal of Economic History, Vol. 5, No. 1, pp. 1-23.

Jefferson, Thomas. (1776): *"Declaration of Independence"*, de amerikanske national arkiver,

http://www.archives.gov/exhibits/charters/declaration_transcript.html, (5/1-2013)

Keough, Jessica Catherine. (2006): *Thomas Jefferson and John Locke: America's co-founders*, Elon, North Carolina: Elon University.

Locke, John. (1996): *Anden afhandling om styreformen: Et essay om borgerstyrets sande oprindelse, rækkevide og formål*, Frederiksberg: Det lille Forlag.

Maitland, Frederic William. (1991): "The Collected Papers of Frederic William Maitland", Cambridge University Press, <http://oll.libertyfund.org/title/873> (7/1-2013)

Nace, Ted. (2003): *Gangs of America -The Rise of Corporate Power and the Disabling of Democracy*, San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

Neem, Johann N. (2003): *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly – Politics and the Origins of the Nonprofit Corporation in Massachusetts and New Hampshire, 1780-1820*. Sage publications.

Shapiro, Ilya. (2009): *Citizens United v. Federal Election Commission*, Washington DC: Cato Institute.

Smith, Adam(1991): *Wealth of Nations*, Everyman's Library.

Smith, Roy C. (2004): *Adam Smith and the Origins of American Enterprise: How the Founding Fathers Turned to a Great Economist's Writings and Created the American Economy*, New York: St. Martin's Griffin.

Waite, Morrison. (1886): "Santa Clara County v. Southern Pacific Railroad Company", <http://tlc-patch.tourolaw.edu/patch/Santa/> (7/1-2013)